

МЕХАНІЗМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ОБМІНУ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО КРЕДИТУВАННЯ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ

Прийняття рішень про надання державних кредитів на освіту має здійснюватися із застосуванням сучасних інформаційних технологій. Це пов'язано з необхідністю обробки великих обсягів інформації в обмежені проміжки часу, що визначає вимоги раціональної організації інформаційної бази даних і прикладного програмного забезпечення для її ведення, а також використання сучасних комунікаційних засобів зв'язку [1, 3].

Кредитуванню освітніх послуг присвячені роботи таких вчених, як Д. Альбрехт, М. Вудхол, Д. Джонстоун, О. Т. Євтух, Ю. А. Заруба, М. І. Крупка, О. В. Кузьмел, В. Д. Лагутін, Б. Л. Луців, Ю. А. Потійко, Л. А. Примостка, В. І. Савич, В. Т. Сусіденко та ін.

Розробці інформаційних систем присвячені роботи А. Л. Денисової, Ж. В. Іноземцева, О. А. Козлова, Н. В. Макарової, В. С. Рожнова, М. І. Семенова, С. В. Симоновича та ін.

В існуючих роботах з кредитування та розробки інформаційних систем не розглянуті питання створення ефективних механізмів інформаційного обміну в системі надання довгострокових пільгових державних кредитів для здобуття освіти.

Метою роботи є розробка механізмів інформаційного обміну в системі державного кредитування освітніх послуг.

При розподілі пільгових освітніх кредитів Міністерству освіти і науки України необхідно забезпечувати інформаційний обмін з вищими навчальними закладами для складання їхніх рейтингів, рейтингів спеціальностей і позичальників. Для такої системи характерні зберігання, обробка та надання великих обсягів даних, санкціонований доступ до яких повинен забезпечуватися для великого числа користувачів. Тому як технології обробки інформації використовується концепція систем баз даних, яка дозволяє інтегрувати значні обсяги інформації в єдиному центрі і надає можливість її обробки з використанням засобів комп'ютерного аналізу і моделювання.

Основний недолік сучасної організації передачі інформації з вищих навчальних закладів в Міністерство освіти і науки України для складання різних видів рейтингів полягає в неоперативності її надання, великій кількості помилок, невідповідності необхідним структурним уявленням [2, 3]. Цю проблему вирішує Internet-портал довгострокового пільгового освітнього кредитування, який спочатку задає структуру наданої інформації та не дає можливості користувачеві вводити інформацію в структурі, невідповідній необхідній.

Internet-портал є реалізацією механізмів інформаційного обміну в системі державного кредитування освітніх послуг. Оперативне отримання співробітниками Міністерства освіти і науки України з Internet-порталу відомостей від вищих навчальних закладів досягається за рахунок своєчасного повідомлення про необхідність надання коректної інформації у встановлений термін.

Після розподілу контролюючих функцій з повернення довгострокових пільгових освітніх кредитів позичальниками між Міністерством освіти і науки України та вищими навчальними закладами необхідно забезпечити наявність прямого і зворотного зв'язку між контролерами і позичальниками для того, щоб контролер міг своєчасно інформувати позичальника про стан погашення довгострокового пільгового освітнього кредиту, а позичальник мав можливість самостійно стежити за виконанням своїх фінансових зобов'язань у будь-який момент часу. Цю проблему вирішує розробка та впровадження інформаційно-аналітичної системи, що працює в режимі реального часу у віртуальному інформаційному просторі «позичальник – вищий навчальний заклад – Міністерство освіти і науки України».

Інформаційно-аналітична система довгострокового пільгового освітнього кредитування забезпечує збір, зберігання і обробку великих обсягів інформації про позичальників довгострокових пільгових освітніх кредитів (що визначило за основу інформаційно-аналітичної системи розподілене середовище зберігання і доступу до даних); орієнтована на кінцевого користувача, що не має високої кваліфікації в області застосування обчислювальної техніки (клієнтські програми інформаційно-аналітичної системи довгострокового пільгового освітнього кредитування мають простий та зручний інтерфейс, який надає кінцевому користувачеві всі необхідні для роботи функції, але й водночас не надає йому можливості виконувати будь-які неприпустимі дії); має в своєму складі ряд підсистем, що виконують відособлені функції і забезпечують ефективну внутрішню взаємодію (методологічною основою проєктування інформаційно-аналітичної системи довгострокового пільгового освітнього кредитування є системний підхід).

Ефективне функціонування інформаційно-аналітичної системи довгострокового пільгового освітнього кредитування забезпечується реалізацією інтегрованої моделі програмного забезпечення.

Організація віртуального простору «абітурієнт / студент-позичальник – вищий навчальний заклад – Міністерство освіти і науки України» забезпечує доступ до даних великої кількості користувачів і визначає необхідність розробки і реалізації засобів, спрямованих на забезпечення високого рівня їхнього захисту. Невиконання зазначеного розпорядження може привести до руйнування розподілених баз даних або тимчасової їхньої недоступності [1, 2]. Наслідком цього є некоректна робота всієї системи довгострокового пільгового освітнього кредитування через відсутність релевантної інформації для прийняття оперативних рішень про розподіл довгострокових пільгових освітніх кредитів, розподіл завдань підготовки вихідних даних між співробітниками Міністерства освіти і науки, контролю погашення кредитів.

Для зниження і ліквідації ризиків, пов'язаних з фальсифікацією, конфіденційністю, цілісністю і надійністю доступу при роботі програмно-апаратного комплексу використовуються програмно-апаратні засоби захисту інформації, а також відповідні адміністративні та організаційні заходи (контроль за співробітниками; фізичний захист приміщень, де використовується або зберігається конфіденційна інформація про абітурієнтів / студентів – позичальників; визначення документів, які регламентують заходи забезпечення безпеки (відповідальність і обов'яз-

ки окремих співробітників вищих навчальних закладів та Міністерства освіти і науки України; дисциплінарні заходи, прийняті в разі виявлення порушення встановлених обмежень), плани захисту від непередбачених обставин).

Застосування запропонованих механізмів інформаційного обміну та їхньої реалізації у вигляді Internet-порталу дозволяє об'єктивно підходити до питання про видачу державних кредитів на освіту і значно знижує трудовитрати персоналу на оформлення цього виду кредитів.

Список використаної літератури

1. Андриєнко В. М. Механізми кредитування освітніх послуг : монографія / В. М. Андриєнко, Т. В. Белопольська, Г. В. Пашенко. – Донецьк : ТОВ «Юго-Восток, Лтд», 2008. – 188 с.
2. Сафонова В. С. Вища освіта – ресурс формування інноваційної економіки : монографія / В. С. Сафонова: Ін-т вищ. Освіти НАПН України. – К. : Аграр Медіа Груп, 2011. – 336 с.
3. Хорунжак Н. М. Модернізація системи обліку бюджетних установ на основі комп'ютерних технологій: умови та принципи / Н. М. Хорунжак // Сталій розвиток економіки. – 2013. – № 3 (20). – С. 251–256.

*Сотниченко Л. Л., канд. екон. наук, доц.,
Задерей А. Є, аспірант,
НУ «ОМА», м. Одеса*

ІНФОРМАЦІЙНЕ СУПРОВОДЖЕННЯ ОРГАНІВ РЕГІОНАЛЬНОЇ ВЛАДИ

Як показують дослідження систем управління регіональною інфраструктурою, в організаційній структурі простежується відсутність інформаційної складової. Наслідком є дефіцит якісної інформації, котрий приводить до того, що регіональні органи управління використовують неадекватні методи регулювання. Це, у свою чергу, проявляється в неефективних прогнозах розвитку, програмах та планах. Отже, необхідні центри, котрі б формували та акумулювали потоки необхідної інформації на різних рівнях управління.

Інформаційна складова в структурі системи управління інфраструктурою дозволить їй стати гнучкою, здатною змінювати свої організаційні форми при зміні стратегії розвитку регіону. Організаційні перебудови стануть швидкими й без зниження ефективності функціонування системи управління інфраструктурою, тому що здатність до змін буде закладена в самій структурі. Таким чином, для того, щоб структура була гнучкою, система управління інфраструктурою постійно повинна мати інформацію про внутрішній стан справ у регіоні й у зовнішньому середовищі, яке представлене демографічними, економічними, природними, технічними, політичними й культурними факторами. Розробка цього питання надзвичайно актуальна й життєво важлива для ефективного функціонування системи управління розвитком інфраструктури регіону.

Впровадження нових організаційних форм управління інфраструктурним забезпеченням регіону у вигляді регіонального інформаційного центру дозволить досягти наступних цілей: отримувати якісну інформацію, накопичувати